

1C

Aan de Raad van State
Afdeling bestuursrechtspraak
Postbus 20019
2500 EA DEN HAAG

RAAD VAN STATE INGEKOMEN	
21 JUL 2017	
ZAAKNR.	2017056941
AAN:	
BEHANDELD: DD:	PAR: m4

Gemeentehuis	Bergvredestraat 0 6942 GK Didam
Postadres	Postbus 47 6940 BA Didam
T	(0316) 291 391
F	(0316) 291 388
I	www.montferland.info
E	gemeente@montferland.info

Behandeld door:	Dhr. P.T.M. Overbeek	Telefoonnummer:	0316-291391
Ons kenmerk:	17uit03676	Behorend bij:	-
Uw kenmerk:	-	Datum:	18 juli 2017
Bijlage(n):	div.	Uw brief van:	

Onderwerp: beroepschrift Inpassingsplan Windpark Bijvanck

Geachte heer, mevrouw,

Provinciale Staten van Gelderland hebben op 24 mei 2017 het Inpassingsplan 'Windpark Bijvanck' vastgesteld. Het vastgestelde plan is met ingang van 23 juni 2017 ter inzage gelegd. Bij de vaststelling is voorbij gegaan aan de zienswijze die wij tegen het ontwerp Inpassingsplan hebben ingediend.

Wij kunnen ons niet verenigen met het besluit en het vastgestelde plan en stellen hierbij dan ook op onderstaande gronden beroep in tegen het besluit.

Het Inpassingsplan 'Windpark Bijvanck' voorziet in de bouw van 4 windturbines ten zuiden van Angerlo (gemeente Zevenaar).

Belanghebbende

Wij zijn aan te merken als belanghebbende aangezien de windturbines zijn voorzien op een locatie direct grenzend aan de grens met Montferland. Wij worden direct en rechtstreeks geconfronteerd met de planontwikkeling.

Wij hebben bij brief van 24 januari 2017 onze zienswijze ten aanzien van het ontwerp-Inpassingsplan en de voorgenomen besluiten die voorzien in de bouw van de windturbines, kenbaar gemaakt. De zienswijze hebben wij bijgevoegd. Voorts hebben wij onze zienswijze mondeling toegelicht aan de hand van bijgaande kanttekeningen, ten overstaan van de commissie Economie, energie en Milieu op 3 mei 2017. Desondanks hebben Provinciale Staten het Inpassingsplan op 24 mei 2017 vastgesteld.

Gronden van beroep

Provinciaal belang.

Op grond van artikel 3.26 van de Wet ruimtelijke ordening kunnen Provinciale Staten een inpassingsplan vaststellen indien provinciale belangen in het spel zijn. Het provinciaal belang wordt afgeleid van het Energieakkoord dat tussen het Rijk en de gezamenlijke provincies is bereikt. Dit achten wij in strijd met het subsidiariteitsbeginsel dat uitgaat van het principe dat besluiten op een zo laag mogelijk niveau moeten worden genomen.

18 JUL 2017

Daarnaast vragen wij ons af of (duurzame) energiewinning een zaak van provinciaal belang is. Het enkele feit dat de provincie met het Rijk een akkoord over windenergie op land heeft gesloten, maakt naar ons oordeel niet dat die energiewinning een zaak van provinciaal belang is. Energiewinning is met name een Rijksbelang, zodat een Rijksinpassingsplan het geëigende middel is. Agevraagd kan worden of Provinciale Staten, gelet op het bepaalde in artikel 3.26 van de Wet ruimtelijke ordening, bevoegd zijn om een Provinciaal Inpassingsplan vast te stellen.

Inpassingsplan tast de gemeentelijke autonomie aan.

Wij zijn van mening dat een inpassingsplan, waarvan het plangebied zich beperkt tot het grondgebied van 1 gemeente, de autonomie van die gemeente op het gebied van vaststelling van bestemmingsplannen ondermijnt. Dat geldt met name als de betreffende gemeente in het verleden een afwijzend standpunt ten aanzien van het initiatief heeft ingenomen in verband met niet kunnen voldoen aan het criterium van een goede ruimtelijke ordening. Ook hier is weer sprake van aantasting van het subsidiariteitsbeginsel. Een verwijzing naar het gestelde in artikel 9e van de Elektriciteitswet 1998 kan niet leiden tot het 'opzij zetten' van het ten principale bevoegde gemeentebestuur, zoals wij onderstaand nader toelichten. Duidelijk is echter wel, en dat is ook in de jurisprudentie verwoord, dat vaststelling van een inpassingsplan een bevoegdheid is die ingrijpt in de bestuurlijke verhoudingen. Wij zijn dan ook van mening dat zeer terughoudend met het instrument 'inpassingsplan' dient te worden omgegaan, met name als de betrokken gemeente, en in dit geval gemeenten, uitgesproken hebben niet in te kunnen stemmen met het windpark in het waardevolle open gebied. Dit klemt te meer nu in het provinciaal beleid voor het inpassingsplan een specifieke uitzondering op de regel wordt gemaakt dat voor de aangewezen locaties draagvlak bij de betrokken gemeenteraden bestaat (artikel 3.2.2.4). De in het artikel genoemde provinciale roloppvatting 'verbindend' wordt geweld aangedaan.

Inpassingsplan is in strijd met provinciaal beleid

Ten tijde van ter inzage legging van het ontwerp-inpassingsplan was de Omgevingsvisie Gelderland, vastgesteld bij besluit van PS van Gelderland van 9 juli 2014, en gewijzigd bij PS besluit van 11 november 2015 (Actualisatieplan2 Omgevingsvisie), van toepassing. In de Omgevingsvisie is het provinciaal beleid vastgelegd. In de Omgevingsvisie is (geconsolideerde versie) onder het hoofdstuk 'Windenergie' (3.2.2) gesteld dat het combineren van windturbines met andere, intensieve functies in een gebied de voorkeur van de provincie heeft. Daarbij zijn als voorbeelden opgenomen:

- Combinatie met infrastructuur (wegen en railverbindingen)
- Combinatie met regionale bedrijventerreinen
- Combinatie met intensiveringsgebieden glastuinbouw
- Combinatie met agrarische productielandschappen.

Wij constateren dat er geen sprake is van een combinatie van de windturbines met andere, intensieve functies. Het plangebied Bijvanck laat zich omschrijven als een overgangsgebied tussen een kleinschalig coulissenlandschap en een waardevol open gebied. Een intensieve functie is niet aanwezig. In het Streekplan Gelderland, zoals dat gold na goedkeuring van Gedeputeerde Staten van de wijziging daarvan als gevolg van de vaststelling van het Regionaal Plan 2005-2020 van de Stadsregio Arnhem-Nijmegen, was het betreffende gebied aangeduid als 'handhaven van het open karakter'. Door het ontbreken van de combinatie met één van de genoemde functies is het plan in strijd met het provinciaal beleid en is er aldus geen sprake van een goede ruimtelijke ordening.

Van de in de Omgevingsvisie Gelderland opgenomen roloppvatting van het provincie (inspirerend en verbindend) is geen enkele sprake.

De provincie stelt dat windturbines kunnen worden gerealiseerd mits als integrale ontwerpogave uitgewerkt en rekening houdend met de kenmerken van de plek. De ingreep moet kwaliteit toevoegen en de beleefbaarheid van het landschap vergroten. De kracht van een ruimtelijk ontwerp is dat de economische waarde van het initiatief en de maatschappelijke meerwaarde van een aantrekkelijk en beleefbaar Gelders landschap samen komen. Door met windturbines tegelijk te bouwen aan een betekenisvol

landschap ontstaat meerwaarde. Dat komt ten goede aan het gebied waar de turbines zich visueel manifesteren en kan een breder draagvlak opleveren voor het initiatief.'

Uit niets blijkt dat er sprake is van een ontwerp waarbij rekening is gehouden met bovenstaande eisen. Waaruit blijkt dat het plan ruimtelijke kwaliteit toevoegt en de beleefbaarheid van het landschap vergroot? Naar ons oordeel is er momenteel sprake van een 'betekenisvol landschap', dat door de komst van windturbines volledig teniet wordt gedaan.

Zoals wij tijdens de hoorzitting hebben aangegeven lijkt het er sterk op dat de 4 windturbines min of meer willekeurig, al naar gelang de medewerking van de grondeigenaren, langs de Didamse Wetering, in waardevol open gebied zijn geprojecteerd. Argumentatie omtrent een 'zorgvuldig ontwerp' is in het plan niet aangetroffen. De doelstelling van het Energieakkoord lijkt alle andere, in het plangebied aanwezige, belangen opzij te zetten.

In onze zienswijze hebben wij aandacht gevraagd voor een extra inspanning tot versterking van het landschap, vergroting van toeristische mogelijkheden en/of natuuraanleg. Blijkens de zienswijzennota doelen wij hierbij op juridisch 'kostenverhaal'. Landschapsversterking, recreatieve ontwikkeling en natuuraanleg acht de provincie niet noodzakelijk omwille van een goede ruimtelijke ordening, aldus de nota.

Door deze stellingname handelt de provincie in strijd met de eigen omgevingsvisie die een dergelijke inspanning om te komen tot een dergelijke meerwaarde wel voorschrijft. Er is aldus geen sprake van een goede ruimtelijke ordening.

Toepassing van artikel 9^e van de Elektriciteitswet 1998

In de toelichting op het Inpassingsplan wordt veelvuldig melding gemaakt van het van toepassing zijn van artikel 9e van de Elektriciteitswet 1998 (Ew). Als aanleiding van het plan wordt onder andere vermeld dat, gezien de bepalingen in de Ew, de provincie heeft besloten om medewerking te verlenen aan het verzoek van initiatiefnemer en het windpark te bestemmen via een provinciaal inpassingsplan.

De indruk wordt daarmee gewekt dat een beroep op artikel 9e EW ertoe leidt dat daarmee aspecten, die bepalen of er sprake is van een goede ruimtelijke ordening, buitenspel kunnen worden gezet.

Dat is pertinent niet het geval. Uit vaste jurisprudentie van uw Afdeling blijkt dat uit de wetsgeschiedenis van artikel 9e, lid 2 EW volgt dat de daarin opgenomen verplichting betrekking heeft op de toepassing van de bevoegdheid als zodanig, en niet op de locatie, vorm of anderszins inhoudelijke afwegingen, zodat provinciale staten nog steeds een uit een oogpunt van een goede ruimtelijke ordening acceptabele beslissing zullen moeten nemen.

Een soortgelijk standpunt heeft de provincie eerder ingenomen in het kader van de behandeling van het bezwaarschrift van Raedthuys tegen het besluit van Provinciale Staten in 2010 om geen medewerking aan het verzoek van Raedthuys te verlenen tot vaststelling van een Inpassingsplan voor het betreffende windpark.

Er hebben zich in de tussentijdse periode geen noemenswaardige ontwikkelingen qua landschap voorgedaan op grond waarvan het standpunt uit 2010 niet meer juist zou zijn en dus gewijzigd zou moeten worden.

Zoals uit het beroepschrift blijkt zijn wij van mening dat met name de locatiekeuze voor het windpark tot de conclusie leidt dat er geen sprake is van goede ruimtelijke ordening en dat daardoor niet gesproken kan worden van een verplichting op grond van de Ew om een inpassingsplan vast te stellen.

Locatiekeuze / landschap

In onze zienswijze tegen het ontwerp-Inpassingsplan zijn wij uitgebreid ingegaan op de locatiekeuze en de landschappelijke aspecten. Het daarin gestelde wordt hieronder (voorzover hier van toepassing) integraal opgenomen.

'De locatie Bijvanck laat zich omschrijven als een waardevol, open agrarisch productiegebied. In het voorgaande ruimtelijk beleid ten aanzien van het gebied

(Regionaal Plan 2005-2020, Stadsregio Arnhem-Nijmegen, vastgesteld door de toenmalige KAN-raad op 26 oktober 2006 en goedgekeurd door uw college op 27 februari 2007 en vanaf dat moment aangemerkt als een uitwerking van het Streekplan Gelderland), geldt als beleid voor het gebied 'handhaven van het open karakter'. Vanaf het moment van vaststelling hebben zich geen ontwikkelingen voorgedaan die het typerende open karakter van het gebied hebben veranderd. Juist in dat waardevolle gebied worden de windmolens gepland, waardoor het typerende karakter van het gebied in ernstige mate geweld wordt aangedaan. Opvallend is dat u in de toelichting melding maakt van het Streekplan Gelderland 2005 (par. 3.2.1), maar dat u voorbijgaat aan het gegeven dat op 27 februari 2007 het Streekplan voor het betreffende gebied is uitgewerkt en vanaf dat moment het gebied voorzien is van de aanduiding 'handhaven van het open karakter'. Dat de plaatsing van windmolens leidt tot aantasting van dat open karakter wordt door u onderschreven (par. 3.2.1, onderdeel 'Omgevingsvisie Gelderland': Voor de locatie Bijvanck is gewezen op de inpassing ten aanzien van waardevol open gebied, de nabijheid van Natura 2000-gebied en de aanwezigheid van een gastransportleiding. Aan deze aspecten is bij de planvorming dan ook nadrukkelijk aandacht besteed..... Wel wordt gesteld dat het windpark waarschijnlijk invloed heeft op de beleving van het open karakter van het landschap. Dit betekent dat extra inspanning wordt geleverd bij het ontwerp van het windpark.' Over die vereiste 'extra inspanning' wordt in deze zienswijze nog nader aandacht besteed.

Getracht is in de toelichting om de waarde van het gebied af te zwakken. Par. 3.3 "Ruimtelijke inpassing": 'De lokale hoofdwegen in het gebied staan haaks op de openheid en hebben dus (overwegend) een noord-zuid richting. Dwars op de wetering en midden door het plangebied ligt de Ganzepoelweg. Dit is een eenbaansweg, met een vrijliggend fietspad ernaast. De weg overbrugt het water door middel van de Bijvanckbrug. Aan weerszijden van deze weg is laanbeplanting aanwezig. De Hengelderleigraaf (overgaand in de Didamse Wetering) snijdt zich in noord -oostelijke richting door het landschap. De afwatering gaat dus tegen de richting van de openheid in, van de Rijn in de richting van de (oude) IJssel. Grotendeels dwars door het agrarisch gebied en plaatselijk gekoppeld aan een weg ligt de wetering grotendeels verscholen in het landschap. Op verschillende plaatsen is over een aanzienlijke lengte beplanting aanwezig langs de zuidzijde van de wetering en wordt de loop landschappelijk gemarkeerd. De beplanting betreft een dichte boombeplanting, die duidelijk afwijkt van de strakke populieren beplanting langs de wegen. Het landschap van de IJssel, ten noorden van de Angerlose Wetering, behoort tot het coulisselandschap. Het is besloten, kleinschalig met veel meer variatie in richtingen en hoogteverschillen. Het plangebied ligt hiermee op de overgang tussen een kleinschalig coulissenlandschap en een open en grootschalig landschap. Ten slotte loopt ten zuiden van het plangebied op circa 800 meter afstand een hoogspanningslijn.'

Afgaande op de toelichting lijkt de gestelde waarde aanzienlijk minder waardevol dan in 2007 nog door uw college onderschreven. Dat achten wij onjuist. Zoals al eerder gesteld hebben zich na 2007 geen ontwikkelingen voorgedaan die de toen onderschreven waarde in ernstige mate hebben aangetast. Het lijkt er op dat in de toelichting bewust enkele vraagtekens worden geplaatst bij de waardevolle openheid. Dit klemt temeer aangezien in bijlage 1 van de toelichting (rapport 'Landschap (incl. visualisaties)' wel melding wordt gemaakt van het 'grootschalig open landschap'(o.m. blz. 7, 8, 9 en 10: 'Windpark Bijvanck wordt geplaatst in het waardevol open landschap van Het Broek. Grootschalige openheid en de beperkte aanwezigheid van bebouwing zijn de belangrijkste kernwaarden.' In par. 4.3 van bijlage 1 lezen wij: 'De hoofdstructuren, zoals wegen en weteringen, volgen deze hoofdrichting.' Die constatering is in tegenspraak met de eerdergenoemde stelling dat de hoofdwegen haaks staan op de openheid.

De stelling in het rapport landschap' dat het Windpark Bijvanck voor wat betreft maat, schaal en inrichting de hoofdkenmerken van het landschap (bezien op regionaal schaalniveau) volgt kunnen wij niet plaatsen. 4 windmolens met een tiphoogte van maximaal 185 m. overstijgen naar ons oordeel de maat en schaal van het landschap, ook regionaal bezien, in ruime mate. De stelling wordt niet verder onderbouwd, zodat daaraan geen waarde kan worden gehecht.

(.....)

In par. 3.3.3 wordt beschreven dat het windpark zich bevindt in een halfopen tot open agrarisch landschap. Die constatering is niet in overeenstemming met het vorenstaande in de toelichting dat er sprake is van grootschalige openheid. De toelichting achten wij op het punt van landschapskenmerken niet zorgvuldig. Er worden tegengestelde beschrijvingen van het landschap gehanteerd.

Ook in het gemeentelijk Landschapsontwikkelingsplan (vastgesteld d.d. 24 april 2008) is het gebied, uiteraard voor zover gelegen binnen Montferland, aangemerkt als grotendeels open agrarisch landschap met weinig bebouwing, noord-zuid lopende strokenverkaveling en een recht patroon van sloten en enkele wegen. Het streven is gericht op behoud van de openheid, kruidenrijke bermen en zomen langs kavelgrenzen en sloten.

Duidelijk mag zijn dat de bouw van windmolens volstrekt in strijd is met het (door door u onderschreven) gewenste behoud van de openheid. Juist in een open gebied worden dergelijke grootschalige ingrepen bijzonder geaccentueerd.

Provinciale Staten stellen in de zienswijzennota dat er sprake is van een passende relatie tussen windturbines en het landschap en dat betwist wordt dat het onderzoek naar landschap niet zorgvuldig is. Verwezen wordt naar paragraaf 2.6.5 van de nota.

De beantwoording herhaalt de eerder in het inpassingsplan ingenomen standpunten en geeft geen weerlegging van de in de zienswijze aangehaalde feiten en omstandigheden. Naar ons oordeel is dit onderdeel van onze zienswijze niet of niet geheel op de juiste wijze bij de besluitvorming betrokken.

Geluidsaspecten/Slagschaduw

In onze zienswijze hebben wij aandacht gevraagd voor het feit dat in het plan (toelichting en bijlagen bij de toelichting) gewag wordt gemaakt van aanwijzing van een zogeheten participantenwoning (Broekzijdestraat 1a te Angerlo). De betreffende woning is in het onderzoek naar slagschaduw niet betrokken geweest en de woning kan niet aan de geluidsnormen voldoen.

Provinciale Staten zijn van mening dat de overeenkomst tussen initiatiefnemer en betrokkene volstaat om daarmee de wettelijke eisen niet van toepassing te laten zijn. Wij delen die mening niet. Als aan een woning een bijzondere status wordt toegekend, waardoor niet voldaan hoeft te worden aan de wettelijke normen, dient die woning in het Inpassingsplan van de juiste bestemming te worden voorzien. Het voorhanden zijn van een overeenkomst wijzigt de bestemming van die woning niet. De bijzondere status (participantenwoning) kan uitsluitend worden ontleend aan de bestemming van die woning.

Conclusie

Gelet op het vorenstaande verzoeken wij u het beroep gegrond te verklaren en het besluit van 24 mei 2017 tot vaststelling van het Provinciaal Inpassingsplan Windpark Bijvanck te vernietigen.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Montferland,
De secretaris, De burgemeester,

T.M.J.M. Evers

b/a W.J.A. Gerritsen I.b.

mr. P. de Baat MPM

Gedeputeerde Staten van Gelderland
t.a.v. de heer A.N. Janse
Postbus 9090
6800 GX ARNHEM

Gemeentehuis	Bergvredestraat 10 6942 GK Didam
Postadres	Postbus 47 6940 BA Didam
T	(0316) 291 391
F	(0316) 291 388
I	www.montferland.info
E	gemeente@montferland.info

Behandeld door:	Dhr. P.T.M. Overbeek	Telefoonnummer:	0316-291391
Ons kenmerk:	17uit00353	Behorend bij:	
Uw kenmerk:	2012-010729	Datum:	24 januari 2017
Bijlage(n):	-	Uw brief van:	
Onderwerp:	Zienswijze ontwerp Inpassingsplan Windpark Bijvanck		

Geacht college,

Tot 27 januari 2017 liggen de ontwerpbesluiten met betrekking tot de totstandkoming van het Windpark Bijvanck in de gemeente Zevenaar (in de nabijheid van het kerkdorp Loil in Montferland) ter inzage. Hierbij maken wij gebruik van de mogelijkheid om tegen de voorgenomen besluiten, en dan met name tegen het ontwerp-Inpassingsplan Windpark Bijvanck, een zienswijze in te dienen. Voor zover onze zienswijze betrekking heeft op één of meerdere van de ter inzage liggende ontwerpbesluiten tot vergunningverlening, moet onze zienswijze tevens worden geacht te zijn gericht tegen die ontwerpbesluiten.

Onze zienswijze richt zich op het volgende.

Gemeentelijke autonomie

Wij zijn van mening dat een inpassingsplan, waarvan het plangebied zich beperkt tot het grondgebied van 1 gemeente, de autonomie van die gemeente op het gebied van bestemmingsplannen ondermijnt. Dat geldt met name als de betreffende gemeente in het verleden een afwijzend standpunt ten aanzien van het initiatief heeft ingenomen. Een verwijzing naar het gestelde in artikel 9e van de Elektriciteitswet 1998 kan niet leiden tot het 'opzij zetten' van het ten principale bevoegde gemeentebestuur, zoals wij onderstaand nader toelichten. Duidelijk is echter wel, en dat is ook in de jurisprudentie verwoord, dat vaststelling van een inpassingsplan een bevoegdheid is die ingrijpt in de bestuurlijke verhoudingen. Wij zijn dan ook van mening dat zeer terughoudend met het instrument 'inpassingsplan' dient te worden omgegaan, met name als de betrokken gemeente, en in dit geval gemeenten, uitgesproken hebben niet in te kunnen stemmen met het windpark in het waardevolle open gebied.

Daarnaast kunnen vraagtekens geplaatst worden bij uw standpunt dat (duurzame) energiewinning een zaak van provinciaal belang is. Het enkele feit dat de provincie met het Rijk een akkoord over windenergie op land heeft gesloten, maakt niet dat die energiewinning een zaak van provinciaal belang is. Energiewinning is met name een rijksbelang, zodat een Rijksinpassingsplan het geschikte middel is. Afgévraagd kan worden of Provinciale Staten, gelet op het bepaalde in artikel 3.26 van de Wet ruimtelijke ordening, bevoegd is om hierover een Provinciaal Inpassingsplan vast te stellen.

Gemeentelijk standpunt inzake windenergie

Wij hebben ons in het verleden meermalen uitgesproken tegen de totstandkoming van het windpark en uw college op de hoogte gesteld van het gemeentelijk standpunt

aangaande windenergie. Wij verwijzen daarbij kortheidshalve naar onze brief van 2 juli 2013, nr. 13uit03303, inhoudende onze zienswijze omtrent de ontwerp-omgevingsvisie en -verordening, onze brief van 4 januari 2014, nr. 14uit00115 inhoudende het antwoord op de vraag om kansrijke locaties voor windenergie aan te dragen en onze brief van 24 juli 2014, nr. 14uit02853, inhoudende de toezending van de door de gemeenteraad op 26 juni 2014 aangenomen motie waarin uw college wordt opgeroepen om het inpassingsplan voor het windpark niet verder door te zetten.

Het al eerder uitgedragen standpunt ten aanzien van locaties voor windturbines in onze gemeente is ongewijzigd: om verdere versnippering tegen te gaan zouden windturbines uitsluitend langs bestaande (inter-)nationale infrastructuur (A1, A12, A15, A18, A28, A30, A50, A73, A325, A326 en A348, Betuwelijn) moeten worden toegestaan om de impact op het landschap zo klein mogelijk te houden. Dit moet ons inziens voldoende ruimte kunnen bieden om de provinciale afspraak met het Rijk op vrijwillige basis te behalen.

Toepassing art. 9e Elektriciteitswet 1998

In de toelichting op het Inpassingsplan wordt veelvuldig melding gemaakt van het van toepassing zijn van artikel 9e van de Elektriciteitswet 1998 (Ew). Als aanleiding voor het plan wordt onder andere vermeld dat, gezien de bepalingen in de Ew, uw college heeft besloten om medewerking te verlenen aan het verzoek van initiatiefnemer en het windpark te bestemmen via een provinciaal inpassingsplan.

De indruk wordt daarmee gewekt dat een beroep op artikel 9e EW ertoe leidt dat daarmee aspecten, die bepalen of er sprake is van een goede ruimtelijke ordening, buitenspel kunnen worden gezet.

Dat is uitdrukkelijk niet aan de orde. Wij wijzen u er op dat uit vaste jurisprudentie blijkt dat uit de wetsgeschiedenis van artikel 9e, lid 2 EW volgt dat de daarin opgenomen verplichting betrekking heeft op de toepassing van de bevoegdheid als zodanig, en niet op de locatie, vorm of anderszins inhoudelijke afwegingen, zodat provinciale staten nog steeds een uit een oogpunt van een goede ruimtelijke ordening acceptabele beslissing zullen moeten nemen.

Een soortgelijk standpunt heeft uw college eerder ingenomen in het kader van de behandeling van het bezwaarschrift van Raedthuys tegen het besluit van Provinciale Staten in 2010 om geen medewerking aan het verzoek van Raedthuys te verlenen tot vaststelling van een Inpassingsplan voor het betreffende windpark.

Wij zijn van mening dat met name de locatiekeuze voor het windpark leidt tot de conclusie dat er geen sprake is van goede ruimtelijke ordening. Daartoe wijzen wij u op het volgende.

Locatiekeuze Bijvanck - landschap

De locatie Bijvanck laat zich omschrijven als een waardevol, open agrarisch productiegebied. In het voorgaande ruimtelijk beleid ten aanzien van het gebied (Regionaal Plan 2005-2020, Stadsregio Arnhem-Nijmegen, vastgesteld door de toenmalige KAN-raad op 26 oktober 2006 en goedgekeurd door uw college op 27 februari 2007 en vanaf dat moment aangemerkt als een uitwerking van het Streekplan Gelderland), geldt als beleid voor het gebied 'handhaven van het open karakter'. Vanaf het moment van vaststelling hebben zich geen ontwikkelingen voorgedaan die het typerende open karakter van het gebied hebben veranderd. Juist in dat waardevolle gebied worden de windturbines gepland, waardoor het typerende karakter van het gebied in ernstige mate geweld wordt aangedaan. Opvallend is dat u in de toelichting melding maakt van het Streekplan Gelderland 2005 (par. 3.2.1), maar dat u voorblijft aan het gegeven dat op 27 februari 2007 het Streekplan voor het betreffende gebied is uitgewerkt en vanaf dat moment het gebied voorzien is van de aanduiding 'handhaven van het open karakter'. Dat de plaatsing van windturbines leidt tot aantasting van dat open karakter wordt door u onderschreven (par. 3.2.1, onderdeel 'Omgevingsvisie Gelderland': *Voor de locatie Bijvanck is geweest op de inpassing ten aanzien van waardevol open gebied, de nabijheid van Natura 2000-gebied en de aanwezigheid van een gastransportleiding. Aan deze aspecten is bij de planvorming dan ook nadrukkelijk aandacht besteed..... Wel wordt gesteld dat het windpark waarschijnlijk invloed heeft op de beleving van het open karakter van het landschap. Dit betekent dat extra inspanning wordt geleverd bij het ontwerp van het windpark.* Over die vereiste 'extra inspanning' wordt in deze zienswijze nog nader aandacht besteed.

Getracht is in de toelichting om de waarde van het gebied af te zwakken. Par. 3.3 "Ruimtelijke inpassing": *'De lokale hoofdwegen in het gebied staan haaks op de openheid en hebben dus (overwegend) een noord-zuid richting. Dwars op de wetering en midden door het plangebied ligt de Ganzepoelweg. Dit is een eenbaansweg, met een vrijliggend fietspad ernaast. De weg overbrugt het water door middel van de Bijvanckbrug. Aan weerszijden van deze weg is laanbeplanting aanwezig. De Hengelderleigraaf (overgaand in de Didamse Wetering) snijdt zich in noord-oostelijke richting door het landschap. De afwatering gaat dus tegen de richting van de openheid in, van de Rijn in de richting van de (oude) IJssel. Grotendeels dwars door het agrarisch gebied en plaatselijk gekoppeld aan een weg ligt de wetering grotendeels verscholen in het landschap. Op verschillende plaatsen is over een aanzienlijke lengte beplanting aanwezig langs de zuidzijde van de wetering en wordt de loop landschappelijk gemarkeerd. De beplanting betreft een dichte boombeplanting, die duidelijk afwijkt van de strakke populieren beplanting langs de wegen. Het landschap van de IJssel, ten noorden van de Angerlose Wetering, behoort tot het coulisselandschap. Het is besloten, kleinschalig met veel meer variatie in richtingen en hoogteverschillen. Het plangebied ligt hiermee op de overgang tussen een kleinschalig coulissenlandschap en een open en grootschalig landschap. Ten slotte loopt ten zuiden van het plangebied op circa 800 meter afstand een hoogspanningslijn.'*

Afgaande op de toelichting lijkt de gestelde waarde aanzienlijk minder waardevol dan in 2007 nog door uw college onderschreven. Dat achten wij onjuist. Zoals al eerder gesteld hebben zich na 2007 geen ontwikkelingen voorgedaan die de waarde openheid in ernstige mate hebben aangetast. Het lijkt er op dat in de toelichting bewust enkele vraagtekens worden geplaatst bij de waardevolle openheid. Dit klemmt temeer aangezien in bijlage 1 van de toelichting (rapport 'Landschap (incl. visualisaties)' wel melding wordt gemaakt van het 'grootschalig open landschap' (o.m. blz. 7, 8, 9 en 10: 'Windpark Bijvanck wordt geplaatst in het waardevol open landschap van Het Broek. Grootschalige openheid en de beperkte aanwezigheid van bebouwing zijn de belangrijkste kernwaarden.' In par. 4.3 van bijlage 1 lezen wij: 'De hoofdstructuren, zoals wegen en weteringen, volgen deze hoofdrichting.' Die constatering is in tegenspraak met de eerdergenoemde stelling dat de hoofdwegen haaks staan op de openheid.

De stelling in het rapport 'Landschap' dat het Windpark Bijvanck voor wat betreft maat, schaal en inrichting de hoofdkenmerken van het landschap (bezien op regionaal schaalniveau) volgt kunnen wij niet plaatsen. 4 windturbines met een tiphoogte van maximaal 185 m. overstijgen naar ons oordeel de maat en schaal van het landschap, ook regionaal gezien, in ruime mate. De stelling wordt niet verder onderbouwd, zodat daaraan geen waarde kan worden gehecht.

Volgens het rapport is er sprake van visuele interferentie (bedoeld zal worden horizonvervuiling) tot een afstand van 4,6 km. van het windpark. Dat betekent dat de inwoners van zowel de kern Loil als Didam en de buurtschappen Greffelkamp en Holthuizen direct en dagelijks geconfronteerd worden met het windmolenpark. We spreken dan over ca. 14.200 inwoners van Montferland.

In par. 3.3.3 wordt beschreven dat het windpark zich bevindt in een halfopen tot open agrarisch landschap. Die constatering is niet in overeenstemming met het vorenstaande in de toelichting dat er sprake is van grootschalige openheid. De toelichting achten wij op het punt van landschapskenmerken niet zorgvuldig. Er worden tegengestelde beschrijvingen van het landschap gehanteerd.

Ook in het gemeentelijk Landschapsontwikkelingsplan (vastgesteld d.d. 24 april 2008) is het gebied, uiteraard voor zover gelegen binnen Montferland, aangemerkt als grotendeels open agrarisch landschap met weinig bebouwing, noord-zuid lopende strokenverkaveling en een recht patroon van sloten en enkele wegen. Het streven is. bericht op behoud van de openheid, kruidenrijke bermen en zomen langs kavelgrenzen en sloten.

Duidelijk mag zijn dat de bouw van windturbines volstrekt in strijd is met het (door door u onderschreven) gewenste behoud van de openheid. Juist in een open gebied worden dergelijke grootschalige ingrepen bijzonder geaccentueerd.

Geluid

Par. 3.9 gaat in op de geluidsaspecten van het project. In het akoestisch onderzoek is geen rekening gehouden met de mogelijkheid van 'windfluiten'. Door wervelingen en stroming van de wind om de masten kunnen mogelijk hinderlijke geluiden (fluittonen) ontstaan. Aan dat aspect is geen aandacht besteed zodat het akoestisch onderzoek niet volledig is. Daarnaast is in het akoestisch onderzoek uitgegaan van windturbines die qua maatvoering maximaal mogelijk worden gemaakt in het inpassingsplan. Het is in het plan niet verzekerd of ook daadwerkelijk windturbines tot de maximale hoogte worden gerealiseerd. Het is dan ook op voorhand niet verzekerd of het akoestisch onderzoek voldoet bij plaatsing van windturbines met een van het akoestisch onderzoek afwijkende hoogte.

Overigens wordt in het plan (toelichting en bijlagen bij de toelichting) gewag gemaakt van aanwijzing van een zgn. 'participantenwoning' (Broekzijdestraat 1a te Angerlo), met name bij de onderwerpen 'geluid' en 'slagschaduw', alsmede in het rapport 'vormvrije m.e.r.-beoordeling'. In het onderzoek naar slagschaduw is de woning van de participant zelfs buiten beschouwing gelaten. In het akoestisch onderzoek wordt gemeld dat de woning niet aan de geluidsnormen voldoet. De betreffende participantenwoning is echter niet op de verbeelding en in de regels opgenomen, waardoor aan de onderzoeken geen waarde kan worden toegekend.

'Extra inspanning'

Het is voor ons onbegrijpelijk dat er geen 'plus' wordt geëist in het kader van het inpassingsplan. De provincie eist enerzijds een extra inspanning van agrariërs die een uitbreiding van het bedrijf voorstaan, maar laat die extra inspanning bij een dergelijk grote ingreep volledig achterwege. Er wordt geen enkele maatregel, bijvoorbeeld in het kader van landschapsversterking, toerisme, natuuraanleg o.i.d., geëist.

Gelet op het bovenstaande verzoeken wij u het Inpassingsplan niet vast te stellen, met name omdat de realisatie van een windpark in het waardevolle open gebied in strijd moet worden geacht met 'een goede ruimtelijke ordening'.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Montferland,
De secretaris,

T.M.J.M. Evers

De burgemeester,

mr. P. de Baat MPM
b/a T.J.H.M. Loeff-Hageman i.b.

In afschrift aan: ~~gemeenteraad~~

Kanttekeningen Inpassingsplan Windpark Bijvanck

Hoorzitting 3 mei 2017 te Duiven

Geachte commissieleden,

De stukken bij het voorstel tot vaststelling van het inpassingsplan Windpark Bijvanck geven het college van burgemeester en wethouders van Montferland aanleiding het volgende onder uw aandacht te brengen. Aangezien slechts een beperkte tijd beschikbaar is, beperk ik mij tot enkele hoofdpunten.

Ten eerste toepassing van artikel 9e van de Elektriciteitswet 1998.

Opgemerkt wordt dat alle stukken, waaronder de zienswijzennota en de statenbrief de sfeer ademen van het moeten voldoen aan een verplichting voor de provincie om een inpassingsplan op te stellen. De teneur van het verhaal: 'er is een beroep gedaan op artikel 9e, dus wij moeten wel een inpassingsplan vaststellen, hoezeer wij dat betreuren'. Ik verwijs hierbij naar bijvoorbeeld de zienswijzennota blz 11, par. 2.4 draagvlak, de statenbrief 'dwingendrechtelijk' en de uitspraak van de gedeputeerde in een provinciaal persbericht van 6 april: *'de gedeputeerde geeft aan dat hij blij is over de uitkomst, maar over het proces minder. Dat laatste heeft te maken met de wettelijke plicht om het inpassingsplan te maken, waarbij geen rekening mag worden gehouden met weerstand'*, aldus het persbericht. Dat geeft de indruk dat de provincie zich verschuilt achter een –ten onrechte gestelde- wettelijke plicht.

Provinciale Staten zullen nog steeds uit een oogpunt van goede ruimtelijke ordening een acceptabele beslissing moeten nemen. De Raad van State heeft in dit kader op 19 december 2012 uitgesproken dat ook een initiatief, dat past binnen het provinciaal beleid, nog altijd beoordeeld dient te worden op alle factoren die in het kader van een goede ruimtelijke ordening een rol spelen. De in de Elektriciteitswet opgenomen verplichting ziet **slechts** op toepassing van die bevoegdheid als zodanig. Door telkens te wijzen op die verplichting worden Provinciale Staten op het verkeerde been gezet.

Vervolgens enkele overwegingen met betrekking tot 'een goede ruimtelijke ordening'.

De vraag die de Staten dienen te beantwoorden richt zich op het gegeven of er wel of geen sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Zoals wij in onze zienswijze hebben gesteld, zijn wij van mening dat er geen sprake is van een goede ruimtelijke ordening.

Het plangebied is op basis van het provinciaal beleid gelegen in waardevol open gebied. In waardevolle open gebieden sluit de provincie onder bepaalde voorwaarden de ontwikkeling van windturbineparken (meer dan drie turbines) niet uit. In de Omgevingsvisie is gesteld dat met een zorgvuldig ruimtelijk ontwerp windturbines de beleefbaarheid van een grootschalig open gebied kunnen vergroten. Het college vraagt zich af welk zorgvuldig ruimtelijk ontwerp aan het inpassingsplan ten grondslag ligt. Er zijn 4 windturbines min of meer willekeurig, al naar gelang de medewerking van de grondeigenaren, langs de Didamse Wetering in

waardevol open gebied geprojecteerd. Waaruit blijkt dat zorgvuldige ontwerp? Enige argumentatie daarvoor is niet in de stukken aangetroffen.

Bij het onderdeel locatiekeuze wordt uitgebreid verwezen naar diverse MER-studies, waaruit zou blijken dat de locatie Bijvanck een geschikte locatie is. Nar ons oordeel worden daar appels met peren vergeleken. Duidelijk moet zijn of de locatie voldoet aan het vereiste van een goede ruimtelijke ordening. Verwijzing naar milieustudies kunnen daar slechts een zeer beperkt onderdeel van zijn. Die studies kunnen nimmer een antwoord geven op de vraag of er sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Daar is meer, veel meer voor nodig.

Dat uit de studies blijkt dat de Bijvanck terecht in de windvisie is opgenomen, maakt nog niet dat er ook daadwerkelijke windturbines in het gebied kunnen komen.

Het gemeentebestuur van Zevenaar heeft eerder geconcludeerd dat de aanvraag moest worden afgewezen omdat er geen sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Vervolgens concludeert de provincie, in tegenstelling tot eerdere besluitvorming in 2010, het tegenovergestelde. Dat is vreemd. Wie beter dat het plaatselijke bestuur kan beoordelen of er sprake is van een goede ruimtelijke ordening ten aanzien van het eigen grondgebied? Met de vaststelling van het inpassingsplan dat betrekking heeft op het grondgebied van 1 gemeente tast u de gemeentelijke autonomie aan. Met het inpassingsplan overrulet u de gemeenteraad. Dat gegeven zet de bestuurlijke verhoudingen op scherp.

Daarnaast schetst het besluitvormingsproces het beeld van 'de aanhouder wint'.

In de zienswijzennota wordt aandacht besteed aan het Streekplan Gelderland 2005. Wij hebben in onze zienswijze gewezen op het feit dat bij goedkeuringsbesluit van 27 februari 2007 met betrekking tot het regionaal plan Knooppunt Arnhem-Nijmegen het Streekplan is gewijzigd en dat het gebied vanaf dat moment voorzien is van de aanduiding 'handhaven van het open karakter'. Bij de beantwoording van de zienswijze wordt aan dat gegeven geen aandacht besteed. Blijkbaar wordt er nu geen waarde meer gehecht aan die toenmalige aanduiding, terwijl zich in de tussenliggende periode geen noemenswaardige ontwikkelingen hebben voorgedaan die de openheid hebben aangetast.

In de Omgevingsvisie is opgenomen dat een extra inspanning wordt geleverd bij het ontwerp van het windpark. Uit niets blijkt dat er een extra inspanning is geleverd. GS verwijzen in de zienswijzennota uitsluitend naar de wettelijke regeling van kostenverhaal. Daarmee is het inpassingsplan in strijd met uw eigen omgevingsbeleid aangezien van een extra inspanning niet is gebleken.

In onze zienswijze hebben wij gewezen op het ontbreken van de aanwijzing van de participantenwoning op de verbeelding en in de regels. GS achten dat, onder verwijzing naar een blijkbaar bestaande overeenkomst, niet nodig. Ik wijs u erop dat die verwijzing de toets der kritiek van de Raad van State niet zal doorstaan. Voor een participantenwoning geldt geen beschermingsregime op grond van de milieuwetgeving. Om dat te verzekeren dient die woning als zodanig in het plan te worden opgenomen. U heeft hetgeen dat u beoogd te regelen, niet geregeld op de wijze die de wet voorschrijft, namelijk via het inpassingsplan.

Tot slot maak ik van de gelegenheid gebruik om nog één vraag stellen die tot nu toe onbeantwoord is gebleven. In de toelichting van het plan wordt gesteld dat windenergie kansen biedt voor stedelijke en plattelandsontwikkeling. Aan welke kansen moeten wij in dat kader denken. En welke kansen worden bij dit inpassingsplan benut en waaruit blijkt dat?

Ik dank u voor uw aandacht.